

PROJEKTI SVEUČILIŠTA U OSIJEKU

FILOZOFSKI FAKULTET U OSIJEKU

Znanstvenoistraživačka djelatnost Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku odvija se kroz interne znanstvenoistraživačke projekte sastavnica Sveučilišta, projekte Ministarstva znanosti i obrazovanja, Hrvatske zaklade za znanost i druge znanstvenoistraživačke i stručne projekte na nacionalnoj i međunarodnoj razini koji se provode u okviru STEM područja znanosti (prirodne znanosti, tehničke znanosti, biomedicina i zdravstvo, biotehničke znanosti), društveno-humanističkoga (DH) područja (društvene znanosti, humanističke znanosti) te interdisciplinarnoga područja znanosti. U prethodnim brojevima Sveučilišnog glasnika upoznali smo vas s odobrenim projektima u okviru operativnog programa "Konkurentnost i kohezija" iz područja istraživanja, tehnološkoga razvoja i inovacija financiranog sredstvima Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskoga fonda. Predstavili smo projekte u okviru operativnog programa "Učinkoviti ljudski potencijali", projekte Hrvatske za-

klade za znanost, središnje institucije koja osigurava financijsku potporu temeljnim, primijenjenim i razvojnim znanstvenim istraživanjima u okviru programa: "Istraživački projekti", "Uspostavni istraživački projekti", projekti u okviru programa "Razvoj karijera mladih istraživača - izobrazba novih doktora znanosti", projekte Agencije za mobilnost i programe Europske unije u okviru programa Erasmus+, najvećega programa Europske unije za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport. U ovome broju Sveučilišnog glasnika predstavljamo projekte Filozofskoga fakulteta u Osijeku.

Filozofski fakultet sudjeluje u provedbi znanstvenoistraživačkoga projekta "Doprinos doktorskog rada Branka Gavelle hrvatskoj filozofskoj baštini", a voditelj je projekta dr. sc. Hrvoje Potlimbrzović, viši asistent Filozofskoga fakulteta u Osijeku. Projektom se želi doprinijeti uvrštavanju Branka Gavelle u hrvatsku filozofsku baštinu. Filozofski fakultet sudjeluje u proved-

bi projekta "Nasilje u suvremenim adaptacijama i popularnoj kulturi", a voditeljica je projekta dr. sc. Jelena Pataki Šumiga, asistentica na Odsjeku za engleski jezik i književnost. Cilj je projekta sagledati fenomen nasilja iz različitih perspektiva, u najširem smislu - psihološkom, verbalnom, seksualnom i tjelesnom, kako bi se utvrdili razlozi učestalosti i popularnosti takvih umjetničkih, medijskih i pop-kulturnih prikaza te njihov smisao i utjecaj na suvremenog čitatelja, gledatelja ili igrača videoigara.

Na Filozofskome fakultetu provodi se i projekt "Urbana (ne)otpornost u suvremenoj prozi njemačkog govornog područja", a voditeljica je projekta dr. sc. Marijana Mandić, asistentica Filozofskoga fakulteta u Osijeku. Znanstvenoistraživački projekt usmjeren je na istraživanje čimbenika (ne) otpornosti i (ne)oporavka urbanih sustava u suvremenoj prozi njemačkog govornog područja nastaloj u posljednjem desetljeću (2015. - 2025.).

Doprinos doktorskog rada Branka Gavelle hrvatskoj filozofskoj baštini

Hrvoje POTLIMBRZOVIĆ

- **Voditelj projekta: dr. sc. Hrvoje Potlimbrzović, viši asistent**
- **Vrijednost projekta: 2.600,00 eura**
- **Razdoblje trajanja provedbe projekta: 1. rujna 2025. - 30. rujna 2026. godine**
- **Izvor financiranja: Filozofski fakultet u Osijeku**

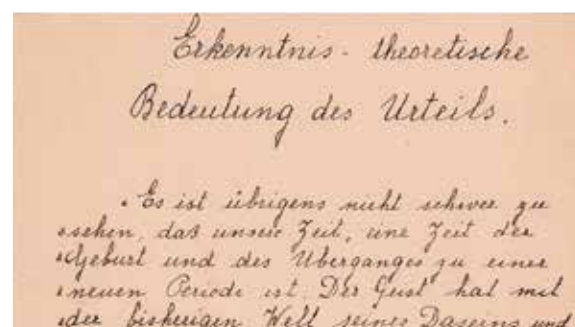
Branko Gavelle (1885. - 1962.) najpoznatiji je kao kazališni redatelj, teatrolog i kazališni kritičar, ali i kao prevoditelj te pedagog. Međutim, bio je i filozof. O tome ponajviše svjedoči njegova doktorska disertacija *Erkenntnis-theoretische Bedeutung des Urteils*. Nju je pod vodstvom Friedricha Jodla obranio 1908.

na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Beču. Napisa-na je na njemačkom jeziku u rukopisu Emme Marije Füllepp, a čuva se u njegovu Osobnom arhivskom fondu u sklopu Zavoda za povijest hrvatske književnosti, kazališta i glazbe Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu. U disertaciji se usmjerio na problem suda, što je bila vrlo aktualna tema u to doba, i to iz perspektive spoznajne teorije i logike. Na hrvatski jezik preveo ju je kazališni redatelj, teatrolog i dramaturg Vladan Švacov (1930. - 2004.). Prijevod je strojopisni, a nosi naslov *Spoznajnoteorijsko značenje suda*. Ni jedan ni drugi dokument nikada nisu objavljeni. Te su činjenice vrlo vjerojatno doprinijele tome da Gavelle dosad nije prepoznat kao hrvatski filozof, što jasno

dokazuje i podatak da nije uvršten niti u jedan sintetički prikaz povijesti hrvatske filozofije.

Na temelju tih polazišnih spoznaja, formulirano je pet projektnih ciljeva: 1) izraditi cjeloviti prijepis (transkripciju) neobjavljenog rukopisa Gavelline doktorske disertacije; 2) učiniti filozofsku i filološku redakciju teksta objavljene disertacije; 3) prirediti suvremeno izdanje rukopisa disertacije i njezina prijevoda; 4) izraditi povijesno-filozofske i filološke studije o Gavellovoj doktorskoj disertaciji; i 5) doprinijeti uvrštavanju Branka Gavelle u hrvatsku filozofsku baštinu. Te će ciljeve nastojati ostvariti dr. sc. Hrvoje Potlimbrzović, viši asistent na Odsjeku za fi-

lozofiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i voditelj projekta, te dr. sc. Kristijan Građević s Instituta za kozmologiju i filozofiju prirode u Križevcima kao suradnik na projektu. Osim Filozofskog fakulteta u Osijeku, vrijednost projekta prepoznala je i Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, točnije njezin Odsjek za povijest hrvatskog kazališta. Njegov je voditelj, akademik Boris Senker, dao dopuštenje za objavljivanje rukopisa Gavelline disertacije. Projekt Doprinos doktorskog rada Branka Gavelle hrvatskoj filozofskoj baštini (FFOS-007) ne bi bio potpun ni bez pomoći akademika Branka Despota koji je s voditeljem projekta nesebično podijelio Švacovljeve strojopisne prijevode Gavelline rukopisa.

Isječak rukopisne disertacije Branka Gavelle

Voditelj projekta dr. sc. Hrvoje Potlimbrzović

Proveden interni projekt Filozofskog fakulteta

Jelena PATAKI ŠUMIGA

Projekt **Nasilje u suvremenim adaptacijama i popularnoj kulturi** jedan je od dva godišnja znanstvenoistraživačka projekta koja je u ak. god. 2024./2025. interno financirao **Filozofski fakultet u Osijeku** kao nositelj. Projekt vrijedan **2.250,00 eura** proveden je od **1. rujna 2024. do 30. rujna 2025.**, a voditeljica je bila **dr. sc. Jelena Pataki Šumiga**, asistentica na Odsjeku za engleski jezik i književnost. Istraživački tim projekta činili su izv. prof. dr. sc. Ljubica Matek i naslovni asistenti Valentina Markasović i Zvonimir Prtenjača s istog Odsjeka te prof. dr. sc. Kamilla Elliott sa Sveučilišta u Lancasteru i izv. prof. dr. sc. Matthew Leggatt sa Sveučilišta u Winchesteru, UK. Potaknut nasiljem u medijima, fikcionalnim sadržajima i svim sferama modernog života, projekt je nastavak voditeljice doktorske disertacije (*Zlo*) upo-

raba tijela u suvremenom anglofonom distopijskom romanu, koja je istraživala eksplicitne i skrivene oblike nasilja kakve trpe suvremeni pojedinci u književnim distopijama, a sada područje istraživanja širi na druge medije, poput filmova, serija, glazbe i videoigara. U tu svrhu, **5. i 6. lipnja 2025.**, na Filozofskom fakultetu održan je **međunarodni znanstveni skup Mediating Violence: Contemporary Adaptations and**

Popular Culture. Uz plemenite izlagače i njihova predavanja - "Mediating Violence: Kara Walker and Harper's Pictorial History of the Civil War (Annotated) (2005)" profesorice Elliott i "Deadly Dystopian Play" izv. profesora Leggatta - sudionici su imali priliku poslušati dvadeset izlaganja sudionika sa sveučilišta u Osijeku, Zagrebu, Zadru, ali i iz Mađarske, Slovenije, Portugala, SAD-a te s Novog Zelanda. Cilj je konferencije, kao i

projekta, bio iz različitih perspektiva **sagledati fenomen nasilja** u najširem smislu - psihološkom, verbalnom, seksualnom i tjelesnom - kako bi se utvrdili razlozi učestalosti i popularnosti takvih umjetničkih, medijskih i pop-kulturnih prikaza te njihov smisao i utjecaj na suvremenog čitatelja, gledatelja ili igrača videoigara. Izlaganja sudionika bila su popraćena nizom pitanja i zanimljivim raspravama, čime se potvrdila

aktualnost teme i potreba za daljnjim istraživanjem spomenutih fenomena, čemu će pridonijeti i objava **radova s konferencije**, koje uređuju izv. prof. dr. sc. Matek i dr. sc. Pataki Šumiga i čija je izrada u tijeku. Detaljnije informacije o pojedinačnim izlaganjima dostupne su na: https://www.instagram.com/mediating_violence_conference.

Organizaciji konferencije pridonijeli su i studenti diplomskog studija **Ivana Duvnjak i Stipe Koprivnjak**, a izlaganjima su prisustvovali i njihovi zainteresirani kolege, studenti prijediplomskog i diplomskog studija Engleskog jezika i književnosti. Na akademskom blogu Katedre za književnost engleskoga jezičnog područja, **Fractals: The Shapes of Popular Culture** objavljena su i dva studentska rada proizašla iz projekta: "Teen Violence in Adolescence as a Systemic Phenomenon" Ivane Duvnjak i Stipe Koprivnjaka te "Robert Eggers's Nosferatu:

A Synthesis of Vampire Tradition" Stipe Koprivnjaka (<https://fractalsffos.wordpress.com/category/article>).

Projekt je doprinio znanju i praksi svih sudionika s obzirom na to da drže kolegije ili izrađuju doktora-te koji se uvelike temelje na suvremenoj popularnoj kulturi, adaptacijama i nasilju. Članovi projektnog tima dobili su mogućnost za razvoj stručnih vještina i znanja o navedenim temama zahvaljujući stručnjacima s britanskih sveučilišta, a vanjski članovi platformu za diseminaciju svojih stručnih znanja i iskustava. Nadamo se, Filozofski fakultet kroz navedeni se projekt afirmirao kao znanstveno-obrazovna ustanova koja pomno prati i proučava trendove u popularnoj kulturi i društvu te im pristupa iz znanstveno utemeljene perspektive i tako razvija recentan, društveno relevantan i kvalitetan obrazovni sadržaj za svoje (buduće) studente.

